

YER YENİ

TYT

TEMEL YETERLİLİK TESTİ

SINAV Kalitesinde

TYT - AYT - KPSS - ALES - MSÜ - DGS'DE KALIPLAŞMIŞ SORU TİPLERİYLE

PARAGRAF

SORU BANKASI

Video çözümler için



Kalıplaşmış Soru Tipleri



**Yayın Sahibi**

Sınav Basın Yayın Dağ. Org. San.
ve Tic. A.Ş. Adına Metin ÖZER

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Orhan ÖZER

Baskı

Ankara Özgür Web-Ofset Matbaacılık San.
Tic. LTD. ŞTİ. Saray Mah. 205 Cad. No: 4
İç Kapı No: 2 Kahramankazan-Ankara
Tel: 0312 3857077

Sertifika No

44095

Bu yayın, Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı öğretim programlarına uygun olarak Sınav Yazar Kadrosu tarafından yayına hazırlanmıştır. Tüm basım ve yayım hakları Sınav Basın Yayın Dağıtım Org. San. Tic. A.Ş. ye aittir. İzni alınmadan yayının tamamı ya da herhangi bir bölümü mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.



0312 3854003



0538 036 28 42



www.sinav.com.tr



bilgi@sinavyayin.com

Alinteri Bulvarı Uzuncağı Caddesi 1249. Sok. No: 17 Yenimahalle-Ostim/ANKARA

İÇİNDEKİLER

PARAGRAF SORULARI NASIL ÇÖZÜLÜR?

06

ÖN SÖZ

08

BÖLÜM 1

ANLATIMIN NİTELİKLERİ-ANLATIM BİÇİMLERİ VE DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

9

KALIP 1

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi vardır / yoktur?

10

KALIP 2

Bu parçanın anlatımıyla aşağıdakilerden hangisi söylenebilir / söylenemez?

14

KALIP 3

Bu parçaya göre “----” diyen biri aşağıdakilerden hangisini amaçlamaktadır?

20

HIZLI OKUMA ETKİNLİĞİ

24

BÖLÜM 2

PARAGRAFTA KONU - ANA DÜŞÜNCE

25

KALIP 1

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

26

KALIP 2

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi / anlatılanları destekler niteliktedir?

32

KALIP 3

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılmak istenen düşünceyle örtüşmektedir?

38

KALIP 4

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisi söylenebilir?

44

KALIP 5

Bu sözler aşağıdaki soruların hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

50

KALIP 6

Aşağıdaki parçalardan hangisi “----” sorusuna cevap vermektedir?

56

KALIP 7

Aşağıdakilerden hangisi bu sözleri söyleyen kişinin düşüncesi olabilir?

62

KALIP 8

Bu parçadan hareketle ---- aşağıdakilerin hangisinde doğru tanımlanmıştır?

66

KALIP 9

Bu parçada ---- ile ilgili anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?

70

KALIP 10

Bu parçaya göre ---- nın ---- ya yönelik eleştirisi aşağıdakilerden hangisidir?

74

KALIP 11

Aşağıdaki yargılardan hangisinin bu diyalogdaki ---- ile örtüştüğü söylenebilir?

78

KALIP 12

I. ----

II. ----

III. ----

Yukarıdakilerden hangileri bu sözleri söyleyen kişinin çalışma alanına girer?

84

HIZLI OKUMA ETKİNLİĞİ

90

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 3	PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE	91
KALIP 1	Bu parçaya göre ---- ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez</u> ?	92
KALIP 2	Bu parçada ---- ile ilgili aşağıdakilerin hangisine değinilmiştir / değinilmemiştir?	96
KALIP 3	Bu parçadan hareketle aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir / <u>ulaşılamaz</u> ?	102
KALIP 4	Bu parçadan hareketle aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılabilir? / <u>yapılamaz</u> ?	106
KALIP 5	Bu parçanın yazarının ---- ile ilgili aşağıdakilerden hangisini söylemesi <u>beklenmez</u> ?	110
KALIP 6	Aşağıdakilerden hangisi bu parçanın yazarının düşüncesini destekleyen bir örnektir / örnek <u>değildir</u> ?	114
KALIP 7	Aşağıdaki parçalardan hangisi “----.” düşüncesine uzak düşmektedir?	118
KALIP 8	Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi ---- nın nedenlerinden biri <u>değildir</u> ?	122
KALIP 9	Bu parçaya göre aşağıdaki önermelerden hangisi ---- bakışıyla örtüşür / <u>örtüşmez</u> ?	126
KALIP 10	Aşağıdakilerden hangisi ---- nın soracağı sorulardan biri <u>olamaz</u> ?	130
KALIP 11	----’e göre aşağıdakilerden hangisi ---- bir etken <u>olamaz</u> ?	134
KALIP 12	Bu parçaya göre ---- ile ilgili olarak I. ---- II. ---- III. ---- yargılarından hangilerine ulaşılabilir / <u>ulaşılamaz</u> ?	138
KALIP 13	Bu iki parçayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?	142
HIZLI OKUMA ETKİNLİĞİ		146

BÖLÜM 4 PARAGRAFTA YAPI - DÜZEN**147**

KALIP 1	Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?	148
KALIP 2	Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?	154
KALIP 3	Yukarıda numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi <u>baştan ----</u> olur? Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturması için aşağıdakilerden hangilerinin birbiriyle yer değiştirmesi gerekir?	160
KALIP 4	Bu parçada numaralanmış cümlelerin <u>hangisinden sonra</u> / <u>hangisinden önce</u> “----.” cümlesi getirilebilir?	166
KALIP 5	Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?	172
KALIP 6	Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?	178
KALIP 7	----- I. II. III. Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre yukarıdakilerden hangileri getirilebilir?	184
KALIP 8	Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?	188
KALIP 9	Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?	194

HIZLI OKUMA ETKİNLİĞİ**200****BÖLÜM 5 AYNI METNE BAĞLI ÇOKLU SORULAR****201****BÖLÜM 6 ÖZEL DENEMELER****ÖZEL DENEME 1-11****210****DOĞRU SEÇENEKLER****291**



PARAGRAF SORULARI NASIL ÇÖZÜLÜR?



TYT'de soru başına düşen süre 1.375 dk. Yani bir paragraf sorusunda metni, soru kökünü, seçenekleri okuyup doğruya ulaşabilmen için çok hızlı okumalı, okuduğunu anlayıp yorumlayabilmelisin. Bu hıza ulaşabilmenin tek yolu çok okumak, hep okumak, bol bol okumak. Okurken süre tut, hızlı okuma tekniklerinden yararlan.

1



Anlayarak hızlı okuyabilmek sadece paragraf sorularında değil tüm branşlardaki soruların çözümünde seni bir adım öne taşıyacaktır.

2



Paragraf sorularında son yıllarda farklı disiplinlere ilişkin konulara yer verilmekte. Sen de okuma alıştırmaları yaparken sadece edebiyat ile ilgili değil farklı konulara yer veren kaynaklardan da yararlan.

3



Bir paragraf sorusu temelde üç kısımdan oluşur:

Metin

Soru kökü

Seçenekler

Soru kalıbına bağlı olarak bu sıralamaya öncüller de eklenebilir.

4



Temel prensip, metinden önce soru kökünü okumaktır. Bu sana önce metinde neyi arayacağını bilmen açısından hız kazandıracaktır. Soru kökünü doğru anlamalı, olumsuz isteniyorsa (değildir, ulaşamaz, yanlıştır) buna dikkat etmelisin.

5



Soru kökünü okuduktan sonra metni hızlı ama dikkatlice okumalı ve soru kökünde istenilene dair anahtar kelimelerin altını çizmelisin.

6



Son olarak seçeneklere geçiyoruz. Seçenekleri oku ve ilk olarak en uzak bulduklarının üzerini çiz. Elinde kalan seçenekler arasında metinde altını çizdiğin kelimelere dikkat ederek sonuca ulaş. Karar verirken sadece metne bağlı kal, anahtar kelimeler seni metin içinde tutacaktır. Metin dışındaki yorumlara girişme.

7

PARAGRAFTA



YANLIŞ

Paragrafın tamamını okumaya gerek yoktur, başını ve sonunu okumak yeterlidir.



DOĞRU

Ana düşünce paragrafın her yerinde olabileceğinden paragrafın bütünü okunmalıdır.



YANLIŞ

Parçayı okumaya gerek yok, seçeneklerden farklı olanı bulmak yeterlidir.



DOĞRU

Bazen doğru olsa bile her zaman aynı sonucu vermeyeceğinden parçayı okumalıyız.



YANLIŞ

Uzun paragrafları çözmek daha zor.



DOĞRU

Uzun paragraflar; kısa, mecazlı paragraflara göre daha kolay çözülür.



YANLIŞ

Paragraftaki yargılar genel doğrulardan oluşur.



DOĞRU

Sizden istenilen paragrafın iletisini bulmaktır, o ileti de paragraftaki doğrudur, bu doğru genel doğru olmak zorunda değildir.

ÖN SÖZ

Değerli Öğrenciler,

Bu kitap ÖSYM sınavlarında sorulan paragraf sorularının çözümü için gerekli bilgi, beceri ve yöntemin kazandırılması amacıyla hazırlanmıştır.

Kitapta, özellikle son yıllarda çıkmış yeni tarz soru kalıpları ve sık sık kullanılan soru kökleri temel alınarak hazırlanan testler bulunmaktadır. Buradaki amacımız, her bir soru kalıbının neyi nasıl ölçmek istediğinin bilgisini vererek soruların hangi yöntemle çözüleceğini kavratmaktır.

Testlerin çıkmış soru kalıplarına göre oluşturulması, siz değerli öğrencileri doğrudan sınava hazırlamaktadır. Bu yöntemle sınavda sizi ne tür soruların beklediğini görme imkânına sahip olacak, aynı zamanda da bu soruların ne şekilde çözüleceğini anahtar sayfalarımız sayesinde kavramış olacaksınız. Testlerde de bu bilgileri uygulamaya dökerek Türkçe sorularına, çözmeye en doğru şekilde hazırlanma şansına sahip olacaksınız.

Sınav kalitesiyle hazırlanan bu kitabın, sınavlarda sizlere yardımcı olmasını ve başarılarınıza katkı sağlamasını diliyoruz...



Anlatımın Nitelikleri

Anlatım özellikleri yazarın üslubunu oluşturur. Paragraf sorularında sık sık karşılaşılabileceği bir konudur. Burada anlatılanların dışında farklı kavramlarla da karşılaşabilirsin. Bir paragrafta birden çok anlatım biçimi kullanılabileceği gibi birden fazla anlatım özelliği de görülebilir. Yani bir anlatım hem özgün hem içten hem akıcı hem yalın olabilir.

Anlatım Biçimleri

Amaç

Bilgi verme, öğretme



Anlatım Biçimi

Açıklama

Yerleşik bir kanıyı değiştirme



Tartışma

İzlenim kazandırma



Betimleme

Olay içinde yaşatma



Öyküleme

→ Açıklama ve tartışma anlatım biçimleri düşünce yazılarında genellikle bir arada bulunur.

→ Tartışmacı anlatımda farklı bakış açılarını ortaya koyma amacı vardır.

→ Betimleyici anlatımda sıfatlar sıkça kullanılır.

→ Öyküleyici anlatımda daha çok eylem cümleleri kullanılır.

→ Öyküleme ile betimlemede ortak olan yön hareket ögesidir.

Ancak olay, ayırıcı bir unsurdur. Olay sadece öykülemede görülür.

Düşünceyi Geliştirme Yolları

Paragraf, bir düşünce birimidir. Yazar amaca uygun bir anlatım biçimi belirler. Başka bir söyleyişle biçim, yazının türünü ve aynı zamanda amacını ortaya koyar. Yazar, ileri sürdüğü düşünceyi geliştirmek, okuyucuyu ikna etmek için birtakım yollar benimser. Yani düşünceyi geliştirmek, onu okuyucunun kolayca kavrayabileceği bir duruma getirmek ister. Düşünceyi geliştirme yollarından bazıları şunlardır: **Tanımlama, karşılaştırma, örnekleme, tanık gösterme, benzetme, sayısal verilerden yararlanma...**



Örnek

Turna katarları geçiyordu gölün üstünden, gölgeleri maviye dönüşerek. Van Gölü, günün her anında bin renk cümbüşünde yunup arınıyordu. Bir bakmışsın göl, bir anda som turuncuya kesmiş, bir bakmışsın, çok köpüklü dalgalar mora dönüşmüş.

→ Akıcı bir anlatım kullanılmış.

→ Betimleyici anlatım biçimiyle yazılmış.

→ Benzetmelerden yararlanılmış.



Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi vardır / yoktur?

Anlatım biçimlerinde yazının türü belirleyicidir. Fıkra, makale, eleştiri gibi düşünce yazılarında kullanılan anlatım biçimleri ile hikâye, roman, tiyatro gibi edebî türlerde kullanılan anlatım biçimleri farklıdır. Verilen parçanın türünü belirlemen, kullanılan anlatım biçimini bulmanda sana yardımcı olacaktır. Okuduğun parçada yazarın amacına da dikkat et. Yazarın amacı, anlatım biçimini bulman için sana kolaylık sağlayacaktır.

Bu tip soruları çözerken

- Anlatım biçimlerinin neler olduğunu ve nerede kullanıldığını iyi bilmelisin. Bilgi eksikliği, seni yanıltıcı düşürebilir.
- Parçayı dikkatle oku. Parçadaki anlatım biçimini tespit et ve parçada sayısal veri, tanımlama, tanık gösterme, benzetme, örnekleme gibi yöntemlerin olup olmadığını incele.
- Bu soru kalıbında esas olan, seçeneklerde verilen ifadelerin parçada aranmasıdır.



ÇIKMIŞ SORU ÜZERİNDEN İNCELEME



TYT 2021

Richard Strauss, bugünün orkestra repertuvarının demirbaşları arasında sayılan bir dizi senfonik şiirle ve opera alanındaki kalıcı eserle tanınan **en önemli bestecilerdendir**. Özellikle *Salome* adlı operası sansasyon yaratmış, sayısı yüz elliye aşan *lietleri* ile bir şarkı ustası olarak müzik tarihindeki **özgün yerini almıştır**. Günümüz operaları hâlen **onun zengin sahne çalışmaları**ndan yararlanır. Gerek *lietlerinde* gerek görkemli orkestral eserlerinde **lirik gücünü kuvvetle hissettiren** Strauss, bugün de dünyanın önde gelen solistlerini **mıknatıs gibi** kendine çekmektedir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- | | |
|------------------|--------------|
| A) Benzetme | B) Öznellik |
| C) Tartışma | D) Örnekleme |
| E) Karşılaştırma | |



Parçada bir sanatçı hakkında bilgi verilmektedir. Bir düşünceye karşı çıkma, yerleşik kanıları değiştirme gibi amaçlar söz konusu olmadığı için “tartışma” yoktur. Son cümledeki “mıknatıs gibi” ifadesinde benzetme vardır. Pembe renkle işaretlenen yerler, parçayı yazan kişinin şahsi düşünceleri olduğu için “öznel” yargılardır. “en önemli besteci”, “bugün de” ifadeleri bir karşılaştırma sonucu ortaya çıkan yargılara işaret eder. “Salome” adlı opera, sanatçının kalıcı eserlerine örnek gösterilmiştir.

1. Resim bir düşünce işidir, bu düşünceyi gerçekleştirmeyi başırırsan özgün bir yaratıya ulaşırsın. Çünkü düşünmek kurgulamaktır, iyi bir kurgu güzel bir kompozisyon yaratmasını sağlar ressamın. Güzel bir kompozisyon renk, ışık, figür, desen ve teknik beceri ile birleştiğinde özgün değer oluşur. Bu değerlerle piştikten sonra başlar sanatçı kimliğine giden yol. Bu yol, bir dağın zirvesine düşünce taşımak gibi özverili bir yaşamı kucaklamaktır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İlişki kurma
- B) Koşul öne sürme
- C) Tanımlama
- D) Somutlama
- E) Benzetmeden yararlanma

2. Müzik piyasası büyük bir endüstridir ancak tüketici de bu devasa yapı karşısında güçsüz bir figür değildir. Özellikle son dönemde yapılan araştırmalar bu gerçeği göstermektedir. Simon Frith de “Günümüzde piyasaya sürülen tüm müzik ürünlerinden yalnızca yaklaşık yüzde onu para kazandırmaktadır.” görüşüyle bu duruma işaret etmektedir. Çünkü ürünün ekonomik değeriyle kültürel değeri arasında daima bir fark bulunmaktadır. Müzik endüstrisi, edilgen bir hedef kitleye dayatmada bulunmaktan çok, dinleyicilerin müzik zevklerini kontrol etmekte zorlanmaktadır. Müzik endüstrisi, bunlardan ilkin denetim altına alabilmekte ancak ikincisini tüketiciler oluşturmaktadır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Gerekçeleştirme
- B) Tanık gösterme
- C) Karşılaştırma
- D) Benzetme
- E) Açıklama

3. Hayal kurmak, yapmak istediklerimizi zihninizde canlandırmaktır. Yaşamımız boyunca hepimiz büyük küçük birçok hayal kurmuşuzdur çünkü hayaller iç dünyamızdaki en güzel tesellimizdir. Çocukken çok istediğimiz bir oyuncakla sahip olmaktır hayalimiz. Belki de bir prenses olmak ya da bir süper kahraman olup uçmak hatta sihirli değneğimizle her istediğimizi yapmak ve dünyayı kurtarmak... Her geçen yıldan sonra hayallerimiz de biraz değişir aslında. İnsan büyüdükçe hayalleri de küçülüyor galiba. Daha gerçekçi ve daha az hayal kurmaya başlarız. Kim bilir belki de imkânsız hayaller kurup hayal kırıklığı yaşamaktan korkarız.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Öznellik
- B) Niteleme
- C) Olasılık
- D) Örnekleme
- E) Benzetme

4. Vadinin kıyısındaki huş ağaçlarının tepesinden başıboş bir karavuk sürüsü geçiyor. Huş ağaçları gibi olmasa da meşelere de güzel vuruyor güneş. Bir de onlara yağın yağmurlar... Ağaçların hoş davranışları bitmez. Vadide yürürken tipik bir söğüt davranışıyla karşılaştım. Biraz dibinde fazla su görünce, rüzgâr iki de sallayınca yan gelip yatmış. Yere düşmüş söğüt ağacının yıkıntılarının ortasında fırtınada devrilip yarı parçalanmış hâlde olan koca bir meşe, korunun gölgesindeki yeni ışık penceresine doğru fırlıyor. Sarmaş dolaş yatıyorlar. Bizim oralarda böyle değil ama şehirlerde böyledir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Doğayı devinim içinde verme
- B) Değişik cümle türleri kullanma
- C) Tanımlamadan yararlanma
- D) Nitelendirmelere başvurma
- E) Karşılaştırma yapma

5. Vadilerde serin, soğuk rüzgârlar esmeye başlamıştı. Ama şimdilik gündüzleri gökyüzü hâlâ açık ve kuru geçiyordu. Evlerin önünden akan çayın karşı yakasındaki ormanlar daha çabuk giymişlerdi sonbahar giysilerini. Çaydan yukarıya doğru karaçam ormanına kadar uzanan bodur ağaçlar, dumsuz bir yangın görünümündeydi. Dağ yamacındaki akçakavak ve kayın ağaçları daha parlak bir renge, al ve erguvan rengine bürünmüşlerdi. Bunlar, çam ve köknardan oluşan sık ormanın, ebedî karlarla örtülü tepelerin sınırına kadar uzanıyorlardı.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Farklı duylara seslenme
- B) Varlıklara, insana özgü nitelik aktarma
- C) Karşılaştırmadan yararlanma
- D) Betimlemeye ağırlık verme
- E) Ayrıntıları örneklerle pekiştirme

6. Problem çözme, eldeki durumun arzu edilen duruma veya hedefe dönüştürülmesidir. Problem çözme zihnimizde veya çevreyle etkileşim sonucunda oluşur. Eğer hedefe ulaşmak için strateji belirlenmişse problem çözme gerekmez. Strateji önceden veya hedefe ulaşılırken belirlenebilir. Akıl yürütme, deneme yanılma durumlarında zaman kaybettirici ve tehlikeli durumlara karşı koruma veya tasarruf sağlamaktadır. Çoğu zaman insanlar önce problemi zihinlerinde çözer, sonradan dış dünyada onu uygulamaya geçirir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tanımlama
- B) Soyut anlamlı sözcük
- C) Gerekçe belirtme
- D) Koşul öne sürme
- E) Nitelendirme

7. Eskiden sokak kocaman bir evdi. Çocuklar, daha yürümeyi öğrenir öğrenmez kapı önlerini doldurur; duvarlara tutuna tutuna, toza toprağa bulana bulana ilk oyunlarını öğrenirlerdi. İlk arkadaşlıklar, sokakta kurulur ve paylaşma orada başlardı. Sonra gençliğin ilk yürek atışları da yine sokakta fark edilirdi. Bir gün oradan ayrılıp gitmek vaki olursa o küçücük çocuksu dünya büsbütün yıkılır ve sokak gözü yaşlı, boynu bükük bir çocuk edasıyla terk edilirdi.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) İkileme
- B) Örnekleme
- C) Deyim
- D) Benzetme
- E) Niteleme

8. Fedakârlık sadece toplumsal meselelerde değil, duygusal ilişkilerde de ilişkinin seyrini ve biçimini etkiler. *Yusuf ile Züleyha*'nın, *Leyla ile Mecnun*'un, *Ferhat ile Şirin*'in hatta *Romeo ve Juliet*'in asırlar boyu dilden dile gezip dolaşması, âşıkların mihenk taşı olması yapmış oldukları fedakârlıklardan ötürüdür. Âşık vazgeçerse büyür, fedakârlık yaparsa sevgisi katlanır. Sevddiği mutlu olsun diye kendi mutluluğundan geçer.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Örneklendirme
- B) İkileme
- C) Koşul ilişkisi kurma
- D) Bilimsel veriler aktarma
- E) Gerekçe sunma

9. Okuyucunun edebiyat eseri karşısında yazılı olanları aşarak gerçeği ve doğruyu kafasında yaratması gerekir. Yazar, ona sadece yol gösterir ama koyduğu işaret kazıklarının arası boştur. Okuyucu bu boşlukları yeteneğiyle geçebilirse ancak eserin dilini çözebilir. Yazarın okuyucudan beklediği de soyut bir özgürlüğün uygulanması değildir. Ondan tutkuları, ön yargıları, beğenileri, mizacı ve değer ölçüleriyle bütün kişiliğini esere vermesini bekler.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Deyim
- B) Sayıp dökme
- C) Koşul öne sürme
- D) Soyut anlamlı sözcüklerden yararlanma
- E) Tartışmacı bir yol izleme

10. İnsanın edebiyata alışması okuma sevgisini mayalayan iyi kitaplarla, dili adamakıllı sağlam eserlerle karşılaşmış olmasına bağlıdır. Kötü kitaplardan hiçbir şey kalmıyor geride. Radyodaki roman okumaları dışında bende uzun yıllardır yaşayan öteki tatlar, binbir güçlkle edinebildiğim ve yine elverişsiz şartlarda okuma fırsatı bulduğum Batı klasikleridir. Balzac, Hugo, Stendhal, Hemingway... Edebiyatın sihirli değneğini onlar dokundurmuştur bana.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Mecazlı söyleyiş
- B) Örneklendirme
- C) Koşulla ilişkilendirme
- D) Tanık gösterme
- E) Benzetme

11. Şairler, yürüdüğü yolda iz bırakmış. Şu yoldan sanki Karacaoğlan geçmiş gibi hissediyorum. Şu sevgilileriyle gezenler belki de akrabadır Karacaoğlan'la. Otlar sevdıyla kurumuş ve saç baş dağıtmış hâldeler. Yol kıyısında kuruyanları arasında gördüğüm güz sonlarından boş tohum kafaları, ilkyazla ya da mevsimi her neyse bir çiğdeme, buhurumeryeme ya da bir unutmabeniye dönüşecekler. Bunlar tabiatın daimî ve harika döngüsünün anıtları kalıcı hatırlatıcılarıdır.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Niteleme
- B) Kişileştirme
- C) İhtimal bildirme
- D) Deyim kullanma
- E) Tartışmacı anlatım

12. Hafif bir eğimle yol, aşağılara doğru uzayıp gidiyor. Yukarıdan bakan göz, yolun dibinde güneşin ısıttığı ıslıl ıslıl denizi görüyor en uçtan öte. Yolun iki yanında insanı andıran ağaçlar var. İki sıralı güngörmüş ağaçlar, bir iki de ev... Evler birbirine surat asıyor, araları da açık. Denizin bir parçacığı görünüyor. Yolun genişliği denizin görünen parçasına bakıyor. Bu denklem hiç bozulmuyor. Yol gidip gidip denizin kıyısında apışıp kaldı mı oradan öte birkaç metrelik Taş İskele çıkıyor denize doğru.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Eksiltili cümle
- B) Benzetme
- C) Saptamada bulunma
- D) Devrik cümle
- E) Betimleme



Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir / söylenemez?

Bu soru kalıbı Kalıp 1 ile benzerlik göstermektedir. Anlatımla ilgili özellikler seçeneklerde cümle şeklinde verilmiştir. Yapman gereken, seçeneklerde yer alan özelliklerden hangisinin parçada yer almadığını bulmaktır.

Bu tip soruları çözerken

- Parçayı dikkatle oku.
- Parçadaki anlatım biçimini ve düşünceyi geliştirme yollarını tespit et.
- Bulduğun anlatım yöntemlerini parçanın yanına not et.
- Seçeneklerde yer alan ifadeleri, not ettiğin yöntemlerle eşleştir.



ÇIKMIŞ SORU ÜZERİNDEN İNCELEME



TYT 2019

Bir noktadan sonra, hayal ettiğim bu dünya benim elimden çıkar ve kafamın içinde yaşadığım şehirden daha gerçek olur. O zaman bütün insanlar ve sokaklar, eşyalar ve binalar sanki hep birlikte aralarında konuşmaya, benim önceden hissedemediğim ilişkiler kurmaya; sanki benim hayalimde ve kitaplarımda değil kendi kendilerine yaşamaya başlarlar. İğneyle kuyu kazar gibi sabırla hayal ederek kurduğum bu âlem, bana o zaman her şeyden daha gerçekmiş gibi gelir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kişileştirmeye yer verilmiştir.
- B) Birinci kişili anlatım kullanılmıştır.
- C) Karşılaştırmadan yararlanılmıştır.
- D) Benzetme yapılmıştır.
- E) Örneklemeye başvurulmuştur.



Parçanın anlatımında yer alan özellikler renklerle eşleştirilmiştir. Parçada örneklemeye başvurulduğu ise söylenemez.

1. Bebekler 45-53 cm arasında ve 3,5 kg ağırlığında doğarlar. Kız bebekler, erkek bebeklere oranla biraz daha kısa boylu olarak dünyaya gelirler. Bebeklerde baş, bedenin geri kalan bölümüne oranla çok büyüktür. Ve bebeğin toplam uzunluğunun dörtte birini oluşturur. Kafatası, altı adet “bingıldak”a (yumuşak kısım) sahiptir. Bu noktalarda henüz kafatası kapanmamıştır. Bu durum kafatasına ve beyne, büyümeye devam etme imkânı sağlar. Bebeğin bingıldak ve kafatası boşlukları 1,5 yaşında kapanır, yumuşak kısımları kaybolur.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tanım yapılmıştır.
- B) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
- C) Genelleyici ifadelere yer verilmiştir.
- D) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
- E) Açıklayıcı anlatım kullanılmıştır.

2. Dünyanın değişimi giderek hızlandığından, başlangıçta edindiğimiz dünya görüşleri geçerliliğini bir ömür boyu sürdüremez oldu. Bu durum, her an oluşmakta olan yeni dinamikler doğrultusunda, dünya görüşümüzde de sürekli değişiklik yapma gereğini beraberinde getiriyor. Yeni oluşumları fark edemeyenler; süregelen toplumsal, kültürel, politik ve ekonomik süreçlerin kenarında kalıp olan biteni kavramakta zorlanabilirler. Zohar’ın sözleriyle, “Dünya görüşü, görünürde apayrı parçaları bir araya getirip, onları tutarlı bir bütünde birleştirmemizi tanımlar.”

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir tespitte bulunulmuştur.
- B) Tartışmacı anlatım hâkimdir.
- C) Düşünceye tanık gösterilmiştir.
- D) Neden-sonuç ilişkili cümle vardır.
- E) Olasılık anlamı cümleye yer verilmiştir.

3. Ben bizim savaş hattının ortasındaki bir kadırgadaydım. Gemilerimizin hepsi trampet ve davullarını çalıyordu. Düşman da öyle. Amiral Armenio’nun savaşçıları ve denizcileri, tutuşan yelken, seren ve direklerle uğraşırken Burak Reis’in o ana kadar bir mezarlık gibi sessiz duran kalyonundan birdenbire dumanlar ve alev dilleri püskürdü. Amiralin koca barçasıyla, mavnası, bacakları kırılmış ördekler gibi bir yana yatmaya başladılar. İnanır mısınız bilmem? Bu barçanın punya deliklerinden denize kanların aktığını gördük. O iki gemi battı.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Öyküleme tekniğinden yararlanılmıştır.
- B) Benzetmeye başvurulmuştur.
- C) Kişileştirme yapılmıştır.
- D) Betimleyici sözcükler kullanılmıştır.
- E) Farklı duyularla ilgili ayrıntı verilmiştir.

4. Akşam olmaya başlamıştı. Köye yaklaştığımda ortalığı büsbütün bir kızılılık kapladı. Kırmızı bir deniz misali parlayıp kımıldayan bu bir karış boyundaki kuru bozkır otlarının üzerinde upuzun gölgem yatıyor ve gölgemin başı, ileride, aralarından yer yer çekirgeler fırlayan bu otların arasında kayboluyordu. Köyün kenarındaki birkaç evin önüne gelince burnuma yanmakta olan tezek kokusu geldi. Gözümün önünde, saç üzerinde yufka pişirilen bir ocak ve bekleyen yalınayak çocuklar canlandı. Sokaklarda daha evlerini bulamamış birkaç inek kuyruklarını kalçalarına çarparak yürüyor ve ara sıra böğürüyordu.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Betimleyici anlatım yapılmıştır.
- B) Açıklama tekniği kullanılmıştır.
- C) Bir düşünceye karşı çıkmıştır.
- D) Düşünce örnekle somutlaştırılmıştır.
- E) Aşamalı durum bildiren cümleye yer verilmiştir.

5. Dünya'dan bakınca Neptün'ü küçük, soluk bir mavi ışıklı nokta olarak görüyoruz. Çok soluk olduğundan çıplak gözle görmek mümkün değil. Ancak Voyager 2 uzay sondası tarafından çekilen ve Dünya'ya gönderilen görüntülerde Neptün sıra dışı bir mavi küre olarak görünüyor; bu, atmosferinin dış katmanlarında bulunan metan gazından. Bu gaz dev Güneş'ten, Dünya'ya göre otuz kat daha uzak.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Bir kavram tanımlanmıştır.
- B) Sebep içeren cümlelere yer verilmiştir.
- C) Okuru olay içinde yaşatmak hedeflenmiştir.
- D) Konuyla ilgili söz sahibi bir kişinin sözüyle düşünce desteklenmiştir.
- E) Bazı sonuçların hangi amaca yönelik olduğu belirtilmiştir.

6. İnsanlık yaklaşık 10 bin yıl önce yerleşik hayata geçmeye başladı. Bu değişikliğin en önemli desteği tarımsal üretim faaliyetleri idi. Düzenli tarımsal üretim ile insan nüfusu artarak bugünkü 7,8 milyar seviyesine yükseldi. Düzenli tarım yapabilmemizin ardındaki önemli bir etmen iklim koşullarının bir seneden ertesi seneye aşırı değişiklik göstermemesiydi. Bizler kısa zaman zarfında fazla değişmeyen iklim koşulları sayesinde şu andaki gelişmişlik seviyesine ulaştık. Ancak ne yazık ki aynı zamanda doğaya ve atmosfere verdiğimiz zarar, alışık olduğumuz sabit iklim koşullarını hızla değiştirmeye başladı. Artık iklimin hızla değiştiği bir döneme girdik, bu da yaşamımız açısından önemli değişikliklerin bizleri beklediğinin sinyallerini veriyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tanık gösterilmiştir.
- B) Karşılaştırma yapılmıştır.
- C) Açıklayıcı bir üslup kullanılmıştır.
- D) Gerekçeli anlatıma başvurulmuştur.
- E) Bir durumdan hareketle bir sonuca varılmıştır.

7. Sartre'ın varoluşçuluğunda birbirine aykırı ne ararsanız bulabilirsiniz. Hani bir şeyi hem aşan hem de koruyan bir felsefe dense yeridir. Öyle ki bir yandan idealizmle maddeciliği içine alır, öbür yandan her ikisini de iter. Hem diyalektiği içine alır hem de ona karşı çıkar. Bir yandan Husserl'i içine alır, öbür yandan onu çürütmeye kalkışır. Hem Heidegger'i içine alır hem de ona başkaldırır. Bir yandan geleneksel felsefeyi kötüler, öbür yandan onu uygulamadan edemez. Doğrusu aranırsa bu felsefe Hegelcilikle olgu bilim ve varoluşçuluğun bir karışımıdır. Bir çeşit seçmeciliktir, yamalı bohçadır; sistem değildir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetmeden yararlanılmıştır.
- B) Nesnel anlatımlı cümleler ağırlıktadır.
- C) Koşula bağlılık söz konusudur.
- D) Tartışmacı anlatım belirgindir.
- E) Bir düşüncenin tutarsızlığı üzerine kurulmuştur.

8. Alçaklarda biten gümüş renkli çayırları çok severdi. Acırdı da onlara. Pek tuhaftı bu gümüşe çalan ak otlar. Başları hep havadaydı. İpek gibi yumuşak püskülleri rüzgârsız edemezdi. Bekler dururlardı rüzgârı. Rüzgâr ne yöne eserse onlar da o yöne eğilirlerdi. Sanki komut almış ve tek kişiymiş gibi bütün çayır o yöne yatardı. Hele yağmur yağacak, fırtına çıkacak olsa başlarını sokacak yer bulamazlardı. Tiril tiril titrer, yerlere kapanırlardı.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetme yapılmıştır.
- B) Sayıp dökmelere yer verilmiştir.
- C) Niteleyici sözcükler kullanılmıştır.
- D) Betimleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
- E) Dokunma duyusuyla ilgili ayrıntı verilmiştir.

9. Bay, trenin kalkmasına yarım saat kala vagonun köşesine yerleşmiş; bavullarını, paketlerini, şişelerini, yiyecek sepetini, kâğıda sarılı terliklerini etrafındaki filelere dizmiş; seyahatten seyahate kütüphanesinden çıkarıp yol çantasına koyduğu kitabını, dergilerini, gazetelerini yanına almış, oturuyor. Şimdi onun en büyük korkusu vagona bir yolcu girmesidir. Rıhtımda kaynaşan kalabalığa düşman gözüyle bakıyor, birisi koridorun kapısından içeri bakarsa yüreği çarpıyor, bir tren memuru kapıyı açtığı anda kuluçkada bir hindi gibi burnunu şişirerek kabarmaya hazırlanıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Saptama yapılmıştır.
- B) Gözleme dayalıdır.
- C) Benzerlik ilgisine kurulmuştur.
- D) Sayıp dökmeden yararlanılmıştır.
- E) Koşula bağlı bir yargıya yer verilmiştir.

10. Kazaların önünü almak için daima toplantı hâlinde işleyen komisyonlara, polise, dört yol ağızlarında birer küçük Napolyon tavrıyla otomobillere, tramvaylara yol gösteren işaret memurlarına rağmen yarışların, çarpışmaların, kazaların önü alınamıyor. İnsan, dükkânında yahut kahvede otururken bir otomobil veya kamyonun camekândan içeri girmeyeceğinden emin değildir. Hâl böyleyken buraya bakımlı diyenlere katılamıyorum. Bakımlı şehir böyle olursa bakımsız şehri varın siz kıyas edin.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Tartışmacı anlatımdan yararlanılmıştır.
- B) Düşünce örneklerle görünür kılınmıştır.
- C) Öykülemeye başvurulmuştur.
- D) Benzetme yapılmıştır.
- E) Tanımlama vardır.

11. Menenjit, beyin ile omuriliği saran meninks adlı zarın iltihaplanması sonucu oluşan, çeşitli bakterilerin, virüslerin ya da mantarların sebep olduğu bir hastalıktır. Menenjitte en sık neden olan etken virüslerdir. Virüsler menenjit vakalarının yaklaşık %52-55'ine neden olmaktadır. Bu virüsler, sonbahar ile yaz aylarında daha yaygın görülmektedir. Bakteriyel menenjit ise en az görülen türlerden olmasına rağmen en riskli olan menenjit türüdür. Erken dönemde teşhis edilip tedaviye başlandığında kalıcı bir nörolojik hasara sebep olmamaktadır. Geç dönemde teşhis edildiğinde epilepsi ve işitme kaybına yol açmaktadır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sayısal veri kullanılmıştır.
- B) Bir kavram tanımlanmıştır.
- C) Açıklayıcı anlatım ağır basmaktadır.
- D) Karşılaştırma yapılmıştır.
- E) Örneklerden yararlanılmıştır.

12. Vücudumuzun her yanı değişir. Savunma hücrelerimiz bizi hastalandıran mikrobu öğrenir. Derimiz kendisini kesen bıçağın şeklini öğrenir. Kemiklerimiz kendilerine binen yükü öğrenir. Kaslarımız onları hangi ağırlıkta ve ne kadar güçle kullandığımızı öğrenir. Evet, tüm bedenimiz değiştikçe öğrenir ve öğrendikçe değişir. Bu değişim o kadar büyük ölçekte ki hayal etmeye kalkmak bile imkânsız gibidir. Bacaklarımıza değen pantolonumuzun bizde uyardığı dokunma hissi bile bizi her an değiştirir. Sürekli öğrenir, sürekli değişiriz. Bu değişim hiç durmaz. Zaman aktıkça değişiriz.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Karşılaştırma yapılmıştır.
- B) Gözlemlerden yararlanılmıştır.
- C) Bir düşünceye karşı çıkmıştır.
- D) Düşünce örneklerle desteklenmiştir.
- E) Betimleyici anlatıma başvurulmuştur.

13. Çakırdikenliği çıktıktan sonra kayalar göründü. Yorulmuş, ayakları kanamış çocuklar geride kaldılar; kadınlar öne düştüler. Çınara ulaştıklarında yorulmuşlardı. Ulu çınar fışıldıyordu. Birden su gürültüsünü duyunca durakladılar. Bir zaman soluk aldıktan sonra, hep birden suya koşmaya başladılar. Gelen suyun gözüne gözünü dikip baktı. Gelen baktı. Kadınlar, yan yana, üst üste halka oldular. Su, büyük kayanın dibinden köpük saçarak kayıyordu. Kaynayan suyun üstüne üç dört yaprak düşmüştü. Akıp gitmiyor, dolanıp duruyordu köpükler arasında.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İki kalem kullanılmıştır.
- B) Benzetme yapılmıştır.
- C) Betimlemeye başvurulmuştur.
- D) İşitme duyusuyla ilgili ayrıntı verilmiştir.
- E) Nitelik bildiren sözcüklere yer verilmiştir.

14. Bugün insan kendi kaderi hakkında daha etkin, daha belirleyici olmalıdır ve elbette devamında elinde tuttuğu güçler hakkında daha sakınlı, daha insafli olmayı denemelidir. İki dudağı arasından çıkacak bir sözün hiç tanımayacağı yüzlerce muhatabı vardır. Bir parmak hareketiyle bastığı bir düğme, onun hiç tanımadığı coğrafyalarda yıkıma yol açmaktadır. Güç daha bulaşıcı, daha hareketlidir bugün. Hiyerarşilerin yıkılışı ve bireylerin sistemlere katılımı, kurumların küçülmesi, bireyin büyümesi anlamına da gelmektedir. Bu manzarada insanın rolünün azalıyor gibi görünmesi, insanın tercihleriyle ilgilidir.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırma yapılmıştır.
- B) Öznel yargılara yer verilmiştir.
- C) Tanımlamaya başvurulmuştur.
- D) Tartışmacı anlatımdan yararlanılmıştır.
- E) Bir durumla ilgili öneride bulunulmuştur.

15. Artırılmış gerçeklik; gerçek dünyadaki çevrenin ve içindekilerin bilgisayar tarafından üretilen ses, görüntü, grafik ve GPS verileriyle zenginleştirilerek meydana getirilen canlı, doğrudan veya dolaylı fiziksel görünümüdür. Bu kavram kısaca gerçekliğin bilgisayar tarafından değiştirilmesi ve artırılmasıdır. Bu teknoloji kişinin gerçekliğini zenginleştirme işlevi görür. Artırılmış gerçeklik, gerçek bir çevre ve o çevredeki canlıların, nesnelerin görüntülerinin, bilgisayarlar tarafından üretilen grafik, ses ve konum verileri gibi ek veriler ve görsel efektlerle gerçek zamanlı olarak zenginleştirilerek daha detaylı ve anlaşılır bir şekilde tanımlanmasını sağlar.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Benzetme yapılmıştır.
- B) Tartışmacı anlatımdan yararlanılmıştır.
- C) Gözlem ön plandadır.
- D) Tanık gösterilmiştir.
- E) Tanımlamaya başvurulmuştur.

16. Hocanın çehresi birdenbire karıştı; o mazlum, sakın, biraz alıkça nikabın altından korkunç bir derebeyi, katil bir eşkıya yüzü çıktı. Yarı ağarmış, yumuşak, kumral sakal tersine dönerek diken gibi sertleşti; bir yana doğru çarpılan kocaman bir ağızdan birbiri üstüne binmiş sivri canavar dişleri fırladı; büyümüş gözler örste dövülen kızgın demir misali kıvılcımlar saçtı.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetme yapılmıştır.
- B) Nesnel yargılar hâkimdir.
- C) Somutlamaya başvurulmuştur.
- D) Niteleyici sözcükler kullanılmıştır.
- E) Betimleyici anlatımdan yararlanılmıştır.

17. Savaşçılıktaki becerileriyle tanınan Hititler, savaşlarını ve yasalarını kil tabletlere yazarak kayıt tutmalarıyla tanınıyordu. Nitekim Çorum il merkezinin 82 km güneybatısındaki Boğazkale ilçesinde bulunan bir arkeolojik alan olan ve bir zamanlar Hitit İmparatorluğu'na başkentlik yapmış Hattuşaş'taki bazı antik kalıntılar arasında çivi yazılı kil tabletler üzerinde daha önce bilinmeyen bir dil keşfedildi. Bölge, etkileyici kentsel mimarisi ve yüzyıllar boyunca oldukça iyi korunmuş olan çarpıcı sanat eserleri sayesinde 1986 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne girmeye hak kazanmıştı. 1980'lerden bu yana arkeologlar Boğazköy Hattuşaş Bölgesi'nde çivi yazılı yaklaşık 30.000 kil tablet ortaya çıkarmıştı ve metinlerin çoğunun Hititçe yazıldığı anlaşılmıştı ancak son araştırmalarla bazı tabletlerin günümüze dek bilinmeyen bir dilde yazıldığı tespit edildi.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tanımlama yapılmıştır.
- B) Karşılaştırmaya yer verilmiştir.
- C) Nitelendirmelere başvurulmuştur.
- D) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
- E) Açıklama anlatım biçimiyle yazılmıştır.

18. Avustralya'daki mühendisler, atık kahve telvesiyle daha güçlü beton yapmanın bir yolunu buldu. Royal Melbourne Teknoloji Üniversitesinden Dr. Rajeev Roychand, ekibin 350°C de, oksijen bulunmayan düşük enerjili bir süreç kullanarak atık kahve telvelerini biyokömüre dönüştürdüklerini ve böylece betonu %30 daha güçlü hâle getirecek bir teknik geliştirdiğini belirtiyor. *Journal of Cleaner Production* dergisinde yayımlanan çalışma, atık kahve telvesinin betonu iyileştirmek için kullanılabileceğini kanıtlayan ilk eser olma özelliğini taşıyor.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Örneklemeye yer verilmiştir.
- B) Sayısal veri kullanılmıştır.
- C) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
- D) Kanıtlayıcı veriler kullanılmıştır.
- E) Amaç-sonuç ilişkisi kurulmuştur.

19. Edebiyatın her ne kadar kurgusal bir dünya olduğunu düşünsek de gerçekliğe dayanan yazınların verdiği haz okuru daha çok etkiler. Okudukça bir nebze de olsa da aslında aynı sıkıntıları, hüznüleri, sevinçleri, heyecanları farklı coğrafyalarda farklı kültürlerdeki insanların da bizler gibi yaşadığını, yüklendiğini görürüz. Üstelik okuduğumuz tür fark etmeksizin... Sonuçta edebiyatın her türü aslında bir yaşanmışlığın, denenmişliğin öyküsü değil midir?

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırma yapılmıştır.
- B) Alıntılama söz konusudur.
- C) Sayıp dökmeden yararlanılmıştır.
- D) Tartışmacı anlatım kullanılmıştır.
- E) Sözde soru cümlesine yer verilmiştir.

20. Çocuk ergenlik çağına gelinceye kadar tıpkı melekler gibi temiz ve günahsızdır. Öyleyse ona da her söz ince, zarif ve yumuşak söylenmeli. Sırça gönlü kırılmasın diye büyük çaba sarf edilmeli fikrimce. Fakat işi burada bırakmak da olmaz. Çünkü çocuk büyüyüp sorumluluk çağına da kavuşacak. Şimdiden öğrenmesi gereken bilgiler, yapması gereken işler var. Elbette bir yol yürüyecek ama bilmeli ki bu yolda tehlikeler, tuzaklar, engeller de var. Her yer güllük gülüstanlık değil ya... Çocuk, yeri ve zamanı geldiğinde göçü de düşünmeli; kıtlığı da yokluğu da bilmeli. İyinin yanında kötüyü, mazlumun yanında zalimi, güzelin yanında çirkinini de fark etmeli.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetme yapılmıştır.
- B) Karşıtlıklardan yararlanılmıştır.
- C) Öyküleyici anlatım yapılmıştır.
- D) Mecazlı söyleyişe yer verilmiştir.
- E) Gerekçelendirme söz konusudur.



Bu parçaya göre “----” diyen biri aşağıdakilerden hangisini amaçlamaktadır?

Bu soru kalıbı, parçada ve soru kökündeki cümlede anlatılanları ayrı ayrı kavradıktan sonra anlatım açısından incelemeye yöneliktir. Metinler doğru kavrandıktan sonra, iki metnin birbiriyle ilişkisi analiz edilmelidir. Sorunun kuruluşuna göre soru kökündeki cümle; öncüldeki parçada anlatılanlara karşı çıkma, onları destekleme, anlatılanlara farklı bir bakış açısı getirme, anlatılanları örneklendirme ya da başka bir amaç için kullanılmış olmalıdır. İki metin arasındaki analizin ortaya çıkaracağı bu amaç, seçeneklerde aranacaktır.

Bu tip soruları çözerken

- Parçayı ana düşüncesine dikkat ederek oku.
- Soru kökündeki cümleyi oku ve cümlenin içeriğini parçada anlatılanlar açısından değerlendir.
- Parça ve cümle arasındaki ilişkiyi analiz et.



ÇIKMIŞ SORU ÜZERİNDEN İNCELEME



MSÜ 2022

Gözyaşı; göz çukurunun dış üst boşluğunda, kaş kemiğinin hemen altında bulunan gözyaşı bezleri tarafından üretilir. Esneme sırasında ağzımızın genişçe açılmasıyla birlikte göz çevresindeki yüz kasları kasılarak bu bezler üzerinde basınç oluşturduğu için **hepimizin gözleri yaşarır.**

Bu parçaya göre “Normalden daha geniş olan gözyaşı kanallarından esneme esnasında gözyaşı akmaz.” diyen biri aşağıdakilerden hangisini amaçlamaktadır?

- A) Parçada soyut kalmış bir cümleyi somutlaştırmayı
- B) Parçadaki varsayımı doğrulayan bir örnek göstermeyi
- C) Neden sonuç ilişkisi kurarak parçadaki bilgiyi açıklamayı
- D) Parçada anlatılan konuya ilişkin istisna bir durumu anlatmayı**
- E) Parçadaki bilgileri bir araya getirerek sonuca varmayı



Parçada esneme sırasında gözlerin yaşarmasına sebep olan mekanizma anlatılmıştır. Bu mekanizmaya göre “esneyen her insanın gözlerinin yaşardığı” söylenmiştir. Soru kökündeki cümlede ise “esneme esnasında gözlerin yaşarmadığı başka bir durum”dan söz edilmiştir. Cümlenin, parçada “anlatılan konuya ilişkin istisna bir durumu” aktardığını fark etmelisin.